

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izven tistih nedelj in
praznikov, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma so ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Bethmann v. Hollweg o položaju.

V nemškem državnem zboru je poročal včeraj nemški državni kancler Bethmann von Hollweg o zunanjem položaju. Vse je postalo tiho, ko je vstal nemški državni kancler, da prečita svoj ekspeze. Izvajal je sledeče:

V sedanjem času obračajo nase našo pozornost skoraj izključno dogodki na Balkanu. Dogodki na Balkanu so že desetletja vzbujali pozornost evropskih velevlasti. Večkrat se je poizkušalo, da se tam razmere izboljšajo in urede, a ker so se vsi poizkusi izjalovili, se je moralo vedno računati s tem, da izbruhne boj z vsemi strastmi. Vlade velevlasti so delale na to, da izbruh kolikor mogoče zavlečejo vsaj toliko časa, da ne pride na Balkanu do boja vseh proti vsem in da ne pride predvsem do vojnih zapletljivosti med velevlastmi. Ko ni bilo več mogoče boja preprečiti, smo predvsem na to vplivali, da se vojska lokalizira. Dozdaj se je to posrečilo. Dogodki na Balkanu se sicer nas neposredno ne tičejo, a vsekakor smo upravičeni in dolžni, da kakor druge velevlasti sodelujemo pri preureditvi zadev, ker smo glede na gospodarski ustroj na Vzhodu direktno zainteresirani. Spominjam le na jamstva turških upnikov; marsikatero besedo moramo pa tudi v korist naših zaveznikov izpregovoriti.

Vojujoče države ne zanikavajo, da bodo morale velevlasti po vojski pri končni ureditvi razmer uveljaviti svoje koristi in da so tudi poklicane, da sodelujejo. Velevlasti si bodo to delo zelo olajšale, ako skupno svoje zahteve stavijo; sicer se pa o tem že pogajajo; več o teh pogajanjih ne morem povedati, ker se še vedno vrše. Lahko pa izjavim, da se pogajanja vrše v spravnem smislu in da je upati na uspeh. Zahteve na posamezne balkanske države se bodo pa mogle staviti še takrat, ko se medsebojne sklenjene pogodbe vojujočih se držav predložijo; nato se bo šele presojalo, v koliko so prizadete koristi drugih držav. Če se pa pojavijo nepremostljiva nasprotstva, bodo v posameznih slučajih prizadete države svoje zahteve same uveljavile. To velja tudi za naše zaveznike.

Če bi pa bili proti vsakemu pričakanju naši zaveznički pri uveljavljanju svojih koristi od kake tretje strani napadeni in bi bil njih obstoj ogrožen, bomo izpolnili

svojo zvezno dolžnost zvesto, trdno in odločno in pristopili na njih strani. Na strani svojih zaveznikov bomo stali zato, da varujemo svoje lastno stališče v Evropi, da se borimo za varnost in bodočnost lastne dežele. Prepričan sem, da bo stalo ob taki priliki vse ljudstvo za nami. Naša politika je že dolgo vrsto let delala na to, da ohrani dobre gospodarske in politične razmere nasproti balkanskim državam, obenem pa tudi Turčijo gospodarsko ohrani in jo ojači. Sodimo, da smo za Turčijo marsikaj dobrega storili, ne da bi bili ogrozili našega dobrega razmerja nasproti drugim velevlastim.

To politiko, ki so jo osobito pri izbruhu turško-laske vojske pri nas hudo napadali, smatram za uspešno, ker se nam je posrečilo, da smo si znali ob vojski med zaveznikom in prijateljem ohraniti simpatije obeh. To politiko hočemo tudi naprej zasledovati. Upamo, da se bodo naše dosedanje prijateljske razmere nasproti balkanskim državam osobito na gospodarskem polju še izboljšale. Delati hočemo na to, da ostane tudi po končani vojski Turčija kot važen gospodarski in politični činitelj sposobna, da živi. To, kar mi želimo, žele tudi naši zaveznički in druge velevlasti, ki se zavzemajo za obstoj gospodarsko zdrave Turčije. To stremenje nasprotuje že samoposebi namenom, ki jih je podtikalo časopisje velevlastem ali posameznim državam, da hočejo namreč na škodo Turčije ob sedanjih vojski novo ozemlje pridobiti. Na podlagi dosedanjih posvetovanj velevlasti izjavljam, da ta podtikanja niso utemeljena. Velevlasti se še pogajajo; ne morem povedati, v kaki obliki se bodo pogajanja nadaljevala, to pa lahko izjavljam, da se bodo nadaljevala, in po dosedanjih ugodnih uspehih pričakujem, da dovedejo do splošno zadovoljive sloge velevlasti.

× × ×

Iz govora nemškega kanclerja se da sklepati sledeče:

1. Velevlasti se med seboj pogajajo o končni rešitvi balkanskega vprašanja. Zahteve Avstrije do balkanskih držav, oziroma do Srbije, se še ne morejo natančno fiksirati, ker niso balkanske države še formalizirale svojega stališča.

2. Nemčija bo zahteve Avstrije v nekaterih točkah diplomatično podpirala.

3. Če pa nastanejo med Avstrijo in Srbijo, oziroma balkanskimi državami nepremostljiva nasprotstva, naj Avstrija sama s Srbijo zadevo reši.

4. Če bi pa bila Avstrija v tem konfliktu napadena od tretje strani, potem bo Nemčija z orožjem v roki Avstrijo branila.

5. Nemčija hoče ohraniti, kolikor mogoče, prijateljsko razmerje z balkanskimi državami, ki se bodo vsled svojih uspehov trgovinsko zelo ojačile, kakor tudi z ostalimi velevlastmi, in se slejkoprej zelo za mir prizadeva.

Obleganje Odrina.

(Od našega vojnega poročevalca iz srbskega glavnega stana.)

Mustafa paša, 25. nov.

Zavezniške oblegovalne armade pred Odrinom imajo sedaj priliko, da se seznanijo z zimo in mrazom. Ko je pri vas padel prvi sneg, je bilo tu tako toplo kakor v juniju. Zadnje tri do štiri dni je pa tudi v tej pokrajini, kjer dozoreva riž, jako hladno postalo. Čeprav v tem času tu še ni snega, je vendar v pozni jeseni mediteranska klima — v katere območje spada tudi Odrin — jako hladna in mokra.

Res doslej še ni bilo bogve kako veliko dežja, vendar je pa temperatura ob zadnjem dežju — najbrže tudi pod vplivom mrzlega severnega Balkana — znatno padla. Naša vojska je bila dobro zavarovana pod šotori, v kočah iz zemlje in v oblegovalnih rovih. Kljub temu se pa mokro vreme, zlasti še, ker se vojska nikamor ne gane, prav neprijetno občuti. Še stokrat huje pa je seveda za predstraže in za tiste čete, ki se nahajajo v stiku s sovražnikom.

Neki nemški poročevalec, ki ga je naneslo v taborišče pred Odrinom, poroča, da se je tu pojavila kolera. To pa ni res. Kolera je doslej samo v Carigradu, ni pa seveda izključena možnost, da se zanese tudi v Tracijo, saj leži večji del bulgarske armade takorekoč pred Carigradom. To bi bila vsekakor neprijetna stvar in je nevarnost toliko večja, ker Turki po barbarski šegi ne zakopavajo sovražnikovih mrtličev. Naši vojaki IV. nadstevilnega polka, ki so se v bitki 22. novembra najbolj približali turškim okopom, pripovedujejo, da leži 20 metrov pred turškimi rovi nešteto mrtvih trupel ubitih Bulgarov, ki jih Turki nočejo pokopati. V tem je nevarnost, ki se s pojavom kolere v Carigradu le še poveča.

× × ×

Mustafa paša je polna vojnih poročevalcev, ki vojne še niso videli. Vzrok je

dvojen: Prvič že II. bulgarska armada sama, pod katere poveljstvom spada blokada Odrina, le nerada dovoljuje tretjim osebam dostop na mesta, s katerih se more boj opazovati. To pa zato, ker je s tem vselej zvezana smrtna nevarnost. Drugič je pa med »vojnimi« poročevalci samimi veliko takih, ki se jim hlačice tresejo pred bojem. Med njimi je največ židov različnih narodnosti, ki se jim pač ne more očitati prevelika gorečnost za vojne nevarnosti. Opazoval sem več njih, kako so zasedli konje in odjahali skozi mesto, češ, da gredo na pozicije. Ko pa pridejo na pol pota, razjahajo in počivajo čakajo na tren ali kak drug vojni oddelek. Te ljudi potem izprašujejo, kako in kaj je na bojišču. Znano pa je, da ne zna nihče bolje lagati nego trenski vojak in zato ni čuda, da so poročila teh »vojnih« dopisnikov, za katera se plačujejo drage brzogovorne tarife, navadno docela izmišljena in v vsakem oziru nezanesljiva.

V dokaz bi mogel navesti neštete primere. Tako so n. pr. gotovi listi že pred štirinajstimi dnevi vedeli poročati, da je padla utrdba Papaz-Tepe, ki je pa še danes v turških rokah. Kartal-Tepe je po teh vesteh padla že 6. novembra, v resnici pa šele v noči med 20. in 21. novembrom, medtem ko je naslednjo noč padlo 350 mož IV. srbskega polka — ob brezuspešnem naskoku na Papaz-Tepe, ki je po časniskih vesteh padla že 8. novembra.

Premirja še ni.

Kakor že parkrat v tej vojski, se je tudi zdaj zgodilo, da so različne brzogovorne agenture in korespondence javile stvari, ki se niso še zgodile, kot popolnoma gotove. Tako je tudi s premirjem, o katerem se je pač splošno pričakovalo, da se podpiše, a se le še ni.

Zakaj ne?

Vesti so še precej nejasne. Razširjajo se najdivjeje senzacije vesti. Gotovo je, da Turčija strahovito intrigira in utegne imeti koga za seboj. Zdi se pa skoraj tudi, da balkanske zavezničke niso čisto edine. Grki in Črnogorci se baje čutijo prikrajšane. Črnogorci po našem mnenju gotovo nimajo vzroka, se nad Srbi in Bulgari jeziti, ker so čisto sami krivi, da niso Skadra zavzeli. Čemu je Martinović lezel v Sv. Ivan di Medua in zakaj ni sprejel srbske pomoči, da Skader zavzame? In Grki so lahko veseli, da so sploh kaj dobili, saj so doprinesli jako malo žrtve in dobili v roke Solun

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

XII. POGLAVJE.

Gospod smrti.

Masuda plane in se vrže na tla, Godvin in Wulf pa strmita v to kopico. Masuda pa kmalu vstane in reče:

»Tujca, sedaj stojita v navzočnosti Sinana, gospoda smrti. Poklekujta in poklonita se mu.«

Brata sta se vzravnala še bolj pokonci in nista hotela poklekniti. Vzdignila sta roko do čela v pozdrav, a nič več.

Zatem je zadonel izpod črnega turbanu in črnega plašča votel glas v arabskem jeziku:

»Ali sta to ona dva moža, ki sta mi prinesla levovo kožo? Čujta, kaj iščeta tukaj, Franka?«

Onadva pa sta molčala.

»Strašni gospod,« je rekla Masuda, »sta dva viteza sta šele pravkar prišla preko morja iz Angleškega in ne razumeta našega jezika.«

»Povej nam kaj je ž njima in kaj hočeta,« reče Alžebal, »da si moremo ustvariti sodbo o njih«

»Strašni gospod,« odgovori Masuda, »brata pravita, da sta sinova nekoga viteza, ki je v boju rešil življenje onemu, ki je vladal pred teboj, ki pa je zdaj že v raju.«

»Slišal sem že, da je živel ta vitez. Imenu je bilo D'Arcy in nosil je na svojem ščitu isto znamenje — človeško lobanjo.«

»Gospod, tudi tema bratoma je ime D'Arcy in sedaj prihajata k tebi, da te prosita pomoči proti Saladinu.«

Vzpričo tega imena se Sinan zgane kot se zgane kača, kadar zasluži nevarnost, in glava se je nekoliko vzdignila pod velikim turbanom.

»Kakšno pomoč in zakaj?« vpraša glas.

»Gospod, Saladin je ukradel neko žensko iz njihove hiše, ki je D'Arcyjeva nečakinja, in tadva viteza, njena brata, te prosita, da bi jima pomagal dobiti jo zopet nazaj.«

»Sporočali so mi že o tej zgodbi, a kakšno znamenje morata ta Franka pokazati? Tisti, ki je odšel pred menoj, je podaril vitezu D'Arcyju, ki mu je pomagal v nevarnosti, nek prstan in ž njimi gotove pravice v tej deželi. Kje je sveci prstan, od katerega se je ločil v svoji neumnosti?«

Masuda je prestavila njegove besede in brata sta opazivši svarilo v njenih očeh in spomnivši se njenih besedi zmajala z glavo, Wulf pa odgovori:

»Našega strica viteza sira Andreja so posekali Saladinovi vojaki in umirajoč je nama naročil, da poiščeva vas. Kako bi nama mogel pripovedovati o kakem prstanu?«

Glava se mu je povesila na prsa. »Nadejal sem se,« je rekel Sinan Masudi, »da imata prstan, in prav iz tega vzroka, ženska, se je zgodilo, da sem ti dovolil privedi tadva viteza predse. Ni dobro, če so sveti znaki raztreseni po svetu, oni, ki je odšel pred menoj, mi je na smrtni postelji naročil, da naj jih dobim nazaj, če le mogoče. Zato naj se podasta nazaj v svojo deželo ter se povrtna s starodavnim prstanom in pomagal jim bom.«

Masuda je prevlela le poslednji stavek, brata sta pa zopet zmajala z glavo. Topot je bil Godvin, ki se je oglašil. »Naša dežela je daleč od tukaj, gospod, in kje naj najdemo gotovo že davno izgubljeni prstan? Ne da, da bi bila naša pot zaman. Mogočni gospod, pomagaj nam do pravice nasproti Saladinu!«

»Vsa leta svojega življenja sem iskal pravice proti Saladinu,« odgovori Sinan, »pa vendar on zmaguje nad menoj. Ponudbo vama stavim. Pojdita, Franka ter mi prinesita njegovo glavo ali ga vsaj usmrtila, kakor vama naročim, in potem bomo dalje govorili.«

Ko sta čula te besede, je rekel Wulf Godvinu angleški:

»Po mojih mislih je najbolje, če greva; ta družba mi ni nič kaj po godu.« A Godvin ni ničesar odgovoril.

Ko sta molče stala ne vedoč, kaj bi dejala, vstopi skozi vrata tujec, se vrže na vse štiri ter se plazi skozi dvojno vrsto svetovalecev proti divanu.

»Tvoje poročilo?« reče Sinan v arabsčini.

»Gospod,« odgovori tujec, »obveščam te, da se je z ladjo zgodila tvoja volja.« Nato pa je nadaljeval tako tiho, da sta ga brata komaj slišala, seveda pa ne razumela.

Sinan je poslušal, zatem pa rekel: »Naj vstopi fedai, da sam podaj svoje poročilo, obenem pa naj pripelje seboj svoje ujetnike.«

Eden svetovalecev, tisti, ki je sedel baldahimu najbliže, je sedaj vstal in kažoč na brata rekel:

»Kakšna je tvoja volja glede teh dveh Frankov?«

Svitile oči, ki so bile videti, kakor da jima hočejo prodreti do dna duše, so bile dolgo uprte vanje in Sinan je dolgo časa razmišljal. Kolena so se jima šibila, saj sta vedela, da si ustvarja sodbo glede njiju v svojem srcu in da je mnogo odvisno od njegovih besedi — tudi njuno življenje.

»Naj ostaneta tukaj,« je rekel na posled. »Morda ju še kaj vprašam.«

(Dalje.)

te z zvijačo, Janine pa še do danes niso zavzeli, dasi imajo v rokah Prevezo in Metsovo, odkoder je en streljaj v Janino. Čudni junaki to! Zdaj pa, ko hočejo Bulgari, ki so imeli največ izgub, skleniti mir, jim ni dovolj.

Vendar pa bi bilo treba, da se balkanski zavezniki hitro popolnoma sporazumejo, kajti needinost bo Turčija, ki razpolaga odnekadaj z zvitimi diplomati, znala tako izrabiti, da pridejo v nevarnost vsi sijajni uspehi balkanske zveze.

Sicer pa upamo, da izvestna žurnalistika spor med zavezniki pretirava.

× × ×

VPRAŠANJE PREMIRJA.

SREBI IN ČRNOGORCI NISO ZA MIR.

Dunaj. Tukajšnji diplomatični krogi izjavljajo, da so vsa dozdaj objavljena poročila o mirovni pogodbi med Turčijo in balkansko zvezo prežgodnja.

Berolin. »Vossische Zeitung« poročajo iz Pariza, da ni gotovo, če se premirje med Turčijo in balkanskimi državami sploh podpisuje.

Belgrad. Trdi se, da se bodo vršila mirovna pogajanja med Turčijo in balkansko zvezo v Lausanu. (Gešov je rekel, da v Sofiji.) Srbijo bodo zastopali Novaković, Nikolić in Jovanović. Evropske konference se balkanske države le udeležijo, če velelasti priznajo novo stanje.

Cetinje. Sklenjeno premirje na Črnogorci ne ugodno vplivalo in upajo, da se pogodba ne podpisuje takoj. Črnogorci bi radi dobili Skader, ki je zanje velike važnosti, ker bi se državni dohodki skoraj podvojili. Cela Črna gora zahteva Skader in te zahteve noče opustiti. Govori se tudi, da bi morebiten neuspeh, ki pa ni gotov, lahko lepe upe razočaral in rodil nevarne posledice v notranji politiki, ker bi ga opozicija izrabila.

Dunaj. »Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Cetinja: Nekoliko zapleten način vojaških pogodb med Srbijo in Bulgarijo, med Bulgarijo in Grško in med Srbijo in Črno goro je povzročil, da hoče Črna gora odposlati posebne pooblaščenca, dasi bi morala črnogorske zahteve zastopati Srbija, ki pa pusti, da se zanjo pogaja Bulgarija. Črnogorska vlada pa noče, da bi njene zahteve le Bulgarija zastopala. Izid vojske je kralja Nikolaja zelo razočaral, ker ni mogel Skadra osvojiti. Zadnje ure so Črnogorci obupno vse sile napenjali, da prisilijo Skader, da se uide. V krogih črnogorske vlade je poročilo, da premirje predaje Skadra ne določa in da Turčija mesta noče odstopiti, vzbudilo razočaranje in ogorčenje. Kralj Nikolaj hoče Skader brez pomoči Srbov osvojiti, ker so prekrizali veliki uspehi Srbov vse načrte, da bi črnogorska dinastija kdaj srbstvo vodila.

Pariz. Tu se je doznalo, da je Grška odklonila nadaljevati pogajanja na temelju od Turčiji predlaganih predlogov. Grški poslanec na Parizu, Romanos, je izjavil Poincaréu, da od zaveznikov določeni pogoji o premirju odgovarjajo vojaškemu položaju, ki so ga zmage ustvarile. Toda Turčija je te pogoje odklonila in zahtevala, da naj se trdnjave preskrbe z živžem. Poincaré je grški poslanik 2. t. m. obvestil, da se grška vlada brani pod pogoji, ki koristijo le Turčiji, dovoliti premirje, ker bi se Turčija po premirju le ojačila za nov odpor. Turške ladje nimajo premoga in bi se zato vojne operacije proti Turčiji lahko uspešno nadaljevale.

Bulgarsko-grški spor?

London. »Daily Telegraph« poroča iz Aten, da obstajajo resni spori med Grki in Bulgari. Car Ferdinand da radi izida vojske stavi visoke zahteve. Blizu Soluna je 14 dni stalo 60.000 Bulgarov, ne da bi jih hitro proti Cataldži odposlali. Tako vsaj Grki pravijo.

Frankfurt. Pri Seresu je bil hud boj med Grki in Bulgari zaradi zasedenja mostu. Grki, katerih je padlo 200 mož, so se morali umakniti.

Solun. Tu vlada glede na trgovino še popolna anarhija. Vsak dan se dogajajo plenjenja in roparski napadi. Carinski urad je zaprt, ker si Grki in Bulgari medsebojno ne privoščijo carinskih dohodkov.

Črnogorci nadaljujejo svoje operacije.

Rjeka. Kakor poročajo potniki, ki so došli od Skadrskega jezera, so 1. t. m. ves dan in celo noč na 2. t. m. gromeli topovi. Zdi se, da so Črnogorci streljali zgolj na mesto. Napadi na Taraboš niso več tako silni. Poročilo o premirju ni veliko učinkovalo.

Diplomatični položaj in različne priprave za vsak slučaj.

Belgrad. V političnih krogih se opaža, da Srbija opušta svoje intrinzično stališče glede na albansko vprašanje. Značilno je, da vodilni srbski krogi izjavljajo, naj to zadevo samo diplomacija uredi. Srb-

ska vlada pa prejkoslej zahteva pristanišče ob Adriji.

Belgrad. Merodajni krogi pričakujejo, da nastopi Avstro-Ogrska energično s svojimi zahtevami, ko se sklene s Turčijo mir.

Bukarešt. »Adeverul« objavlja razgovor z armadnim nadzornikom baronom Conradom, ki da je bil zelo rezerviran, a je naglašal, da eminentne nevarnosti za vojsko ni. O stališču, ki je zavzema Rumunija, se ni hotel izjaviti, a naglašal je, da popolnoma zaupa modrosti rumunskega vladarja in upa, da se vse zadeve ugodno rešijo. V Rumunijo je bil odposlan, da v vladarjevemu imenu izrazi sožalje radi smrti flandrske grofice in da obnovi prijateljsko stališče Avstro-Ogrske nasproti Rumuniji.

Bukarešt. Daneva te dni pričakujejo. Prinesel bo s seboj pismo bulgarskega cara, ki vabi, kakor trde poučeni krogi, rumunskega kralja, naj pristopi k balkanski zvezi. Rumuniji obetajo za ta slučaj trgovinske in prometno politične ugodnosti.

Geneva. Ob francosko-švicarski meji odreja Francija priprave za vsak slučaj. Več carinskih uradov so začasno podredili vojnemu ministertvu, del carinskih stražnikov straži brzojavne proge. Železniške družbe morajo imeti vozove pripravljene. Vojaški komisarji so se nastanili v postajnih poslopjih.

Praga. Tukajšnja trgovska in obrtna zbornica je dobila brzojavko rumunske vlade, ki zahteva, da naj se pri praških tvrdkah naročene vojne kuhinje takoj odposljejo.

Peterburg. Na vseučilišču in po višjih učnih zavodih so razširjali letake, v katerih so dijake pozivali, naj pred avstro-ogrskim poslanilstvom demonstrirajo. Policija je zaprla vse dohode, a del dijakov je le prodrli pred poslanilstvo, kjer so demonstrirali. Policija je demonstrante obkolila in jih več aretirala.

Drobne vesti.

Zemua. Dne 17. decembra postane srbski prestolonaslednik na svoj rojstveni dan polkovnik.

London. Tukajšnji finančni krogi trde, da so velelasti že pritrdile načrtu, da se zgradi železnica Donava-Adrija.

Zemun. Iz Prizrena se poroča, da so Albanci 40 km od Prizrena napadli neko srbsko baterijo, usmrtili častnike in vojske in odpeljali topove v hribe.

Državni zbor.

Dunaj, 2. decembra 1912.

Poslanska zbornica je slabo zasedena, seja se prične ob treh popoldne. Češki agrarec Kotlař izjavi, da se njegova stranka zavzema le za trimesečen začasen proračun. Poslanec Pavlov se pritožuje, ker čehe v šleziji zatirajo. Dr. Gentilili se pritožuje, ker se vprašanje o laški fakulteti tako zavlačuje. Poslanec Prodan označuje komisarjat na Hrvaškem za atentat proti samoupravi Hrvaške in za mednarodni zločin. Heilmayer sodi, da ima Avstrija do 100.000 uradnikov preveč. Število uradnikov naj se polagoma zniža.

Poslanec dr. Korošec

je interpeliral zaradi postopanja budimpeštanske policije ob konferenci zaupnikov hrvaške srbske koalicije v Budimpešti, kjer je iskala policija avstrijske poslance dr. Šusteršiča, dr. Kramača in dr. Masaryka s prozornim namenom, da moti zborovanje. Dr. Korošec je v tej zadevi stavil tudi na zborničnega predsednika vprašanje in ga vpraša, če hoče tako čast avstrijskega parlamenta žaleče postopanje Tisza-Pawlik-Cuvaj-Lukacs-klike na Ogrskem pograjati.

Nove armadne predloge.

Poroča se, da izjavi ministrski predsednik grof Stürgkh jutri v konvuntu senio-rov, da morajo biti vložene tri vojaške predloge brez bistvenih izprememb vsaj do 10. t. m. rešene in da bo vlada izvajala posledice, če se to ne zgodi.

Dnevne novice.

Politični shodi. Ribno pri Bledu. Prvo adventno nedeljo je bil v Ribnem v prostorih g. Gabrijele Ferjan političen shod, na katerem je g. deželni poslanec Jan. Piher poročal o delovanju deželnega zbora in odbora. Gospod poslanec je govoril dve uri tako poljudno, da so ga vsi navzoči do konca poslušali z napeto pozornostjo. Konečno je g. poslanec odgovarjal na razna stavljenja vprašanja. Ker so moške jasno spoznali, koliko se trudijo poslanci S. L. S. za kmeta, so prav vsi izrazili svoje zaupanje poslancem S. L. S., posebej še njenemu načelniku deželnemu glavarju dr. Šusteršiču.

»Mir« iz Sofije poroča: Med južnimi Slovani, ki živijo v Avstro-Ogrski, nabirale so se doslej naslednje okrogle vsote: v Zagrebu 60.720 K, v Ljubljani 53.414 K, v Trstu 40.914 K, v Reki 20.000 kron, v Osijeku 17.938 K, v Dalmaciji

okoli 100.000 K in v drugih mestih, kjer živijo Slovenci in Hrvati okoli 100.000 K; skupaj okrogla svota nad 350.000 kron. Iz Ljubljane pišejo, da nam pošljejo za ranjenje izučeni usmiljeni sester, ako jih kje potrebujemo. V tem mestu, kakor tudi v drugih slovenskih in hrvaških mestih se nadalje nabirajo denarne prispevke, gornjo in spodnjo obliko ter živež.

»Dom in Svet«. Dosedanji urednik leposlovnega dela »Dom in Svet« g. dr. Mihael Opek je odlozil uredništvo. Rokopisi za list naj se pošiljajo odslej izključno le na naslov: g. A. Kalan, kanonik, Ljubljana, Marijanišče.

Osebnost. G. Jesenovec z Vrhnike je dobil na Bolgarskem službo kot vladin instruktor širarstva.

Tovarna v Litiji je pričela včeraj delo s polnim obratom kakor prej. Preteklih štirinajst dni je delala samo polovica tovarne, druga polovica delavcev je bila na dopustu, kakor se govori, s polovično plačo.

Iz Postojne. Po vseh časnikih smo že čitali izkaze, da so se nabrali za naše trpeče brate na Balkanu tudi po deželi precejšnji zneski v ta blag namen. Le iz naše notranjske metropole pogrešamo do danes vsak tak izkaz. Pa le niso Postojneci to pot zopet zaspali? Ne; kakor se spominjam se je tudi v Postojni nabralo v ta človekoljuben namen nad 500 K, ki so se poslale v Ljubljano. Nabirale so gđ. Lavrenčičeva in Kavšekova. Darovalo je vse brez razlike stanu in strankarstva. Ako se ne motim, je bil nekaj izkaz »Dnevna«, da je daroval g. dr. Josip Lavrenčič 500 K, kateri je pa brzkone pozabil izkazu pridjati, da so to vsoto darovali bratčutni Postojnčani, in da so mu jo izročile gori imenovane gospodične. Sicer pa brez zamere in pavovega perja g. doktor. Hotel sem le konstatirati, da smo tudi v Postojni darovali po svojih skromnih, plebejskih močeh nekaj beličev, za balkanski rudeči križ, in da se nam ne bode predbacivalo, da smo pozabili na naše brate, ki so nad vse usmiljenja vredni. Nekdo, ki je tudi nekaj daroval.

Strel v oči in v obraz. Anton Fende, 18 let stari sin posestnice na Primskem pri Kranju, je včeraj zvečer pri »ofrehtu« streljal s topiči. Pri tem se je pa fant ponesrečil. Strel mu je šel v oči in obraz. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Umrl je v Clevelandu v Ameriki Janez Zorman, organist pri hrvaški cerkvi sv. Pavla. Pokojnik je bil doma iz Velesovega pri Kranju. Leta 1883. je v Ljubljani dovršil orgljsko šolo. V Clevelandu je ustanovil pevsko društvo Triglav.

Krvav spopad na plesu. V Kopačevi gostilni v Zireh, sodni okraj Idrija, se je te dni vršil ples. Med plesalci je bil tudi čevljarški pomočnik Bogataj. Proti večeru je prišel v gostilno čevljarški pomočnik Matija Brenčič. Ko ga je Bogataj zagledal, je brez vsakega vzroka planil nanj z odprtim nožem in ga sunil v desno roko. Brenčič je težko ranjen.

Vojska povozil vlak. Celovski listi poročajo: Pri Vrhniki je vlak povozil nekega narednika, ki je ondi stražil most, in ga popolnoma zmečkal.

Smrtna nesreča s puško. 22letni Lovrenc Debelak, hlapec pri J. Pevcu v Škovcu, občina Velika Loka, je šel v podstrešno sobico po suho meso. Ob tej priliki je snel s stene puško in jo začel basati; po nerodnosti pa se mu je puška sprožila in naboj je šel nesrečniku na desni strani v prsi, na levi strani mu je pa prišel vun. Debelak je kmalu izdihnil.

Poroka. Z Viča poročajo: V soboto sta bila v tukajšnji župni cerkvi poročena g. Ivan Jelacini, trgovci v Ljubljani, in gđ. Marija Beneš, hči lekarnarja. Bilo srečno!

Peti občni zbor »Slovenske šolske Matice« bo v soboto, dne 28. decembra 1912, ob treh popoldne v »Mestnem domu« v Ljubljani. Dnevni red: Pozdrav predsednika. Predavanje g. prof. dr. K. Ozvalda: »Pedagoško in psihološko izobraževanje bodočih učiteljev«. Poročila društvenih funkcionarjev. Volitev odbora. Nasveti posameznih članov. — Zvečer istega dne bo učiteljski sestanek.

Razpisane učiteljske službe. 1. V Ribnici na deški petrazednici eno mesto za moško učno moč, kakor tudi nadučiteljsko mesto. Rok do 7. decembra. Okr. Kočevje. — 3. V Igavasi eno učno mesto. Rok do 7. dec. 1912. Okr. Logatec. — 4. Nadučiteljsko mesto v Vremu. Rok do 13. decembra 1912. Okr. Postojna. — 5. Na meščanski šoli v Postojni eno učno mesto I. skupine, t. j. za jezik in zgodovino. Plače 1600 K s kvinkvenijami po 10 odstotkov temeljne plače. Rok do 13. decembra. Okr. Postojna.

Letno poročilo o »Dejanju sv. Deinstva« za leto 1912. bo šlo te dni v tisk. Ker se poročilo prideva tudi izkaz darov in je še mnogo zaostankov, prosi škofijsko vodstvo (Semeniška ulica 2), naj bi č. č. gg. poverjeniki še ta teden blagovolili poslati morebitne zbirke.

Rojaka v Ameriki povozil vlak. V Brovohlynu Meserole v Ameriki je vlak povozil Rudolfa Jurkoviča, ki je šel na delo. Vlak mu je odrezal glavo in levo roko in mu tudi drugo telo tako raztrgal, da so pluća in srce ležala nekoliko korakov od trupla. Ponesrečeni je bil star 26 let.

Žalostno življenje. V ameriškem »Glas Naroda« vidimo sliko nekega Petra Selinška, pod sliko na naslednjo prošnjo: Podpisani prosim cenjene rojake in rojakinje, kateri vedo za naslov moje žene in nekega Petra Selinšek, katerega vidite tukaj naslikanega. Doma je iz Solčave v Savinski dolini. Odpeljal mi je ženo, mater sedmih otrok. Ime žene je Antonija Pack, rojena v St. Pavlu na Sp. Štajerskem, stara 36 let. Spoznati jo je lahko po vrezu od steklenice na levem licu. Je velike in močne postave in črni las ter ima s seboj 9 let staro hčerko Agnes, katera ima svetlorumene lase, je bleda in suha. Dne 25. avgusta ponoči sta izginila in mi odnesla večjo vsoto denarja ter odpeljala najstarejšo hčerko, ostale otročičke pa mi je brezsrčna mati ostavila. Prosim cenjene rojake, če kedo ve, da mi naznani, za kar mu dam dobro nagrado. Ostali otročički točijo nedolžne solze za brezsrčno materjo in ljubljeno sestro. — Frank Pack.

Slovenec v škofiji Loki. Počeniši z današnjim dnem se prodaja »Slovenec« v škofiji Loki in trgovinah gospodov Petra Osterca in Ivana Poločnika, v Stari Loki ga pa prodaja g. Marija Dolenc.

Mestna hranilnica v Kamniku je zvišala vsled sklepa hranilničnega odbora obrestno mero hranilnim vlogam na 4inpol odstotka, hipotečnim posojilom na 5inpol odstotka in meničnim posojilom na 6inpol odstotka.

Kranjska deželna banka v Ljubljani izdaja 4 $\frac{1}{2}$ % zastavne liste na podlagi danih posojil, vključenih na posestva, in 4 $\frac{1}{2}$ % komunalne zadolžnice na podlagi danih posojil občinam in drugim javnim korporacijam. Kdor kupi te papirje, naloži svoj denar najvarnejše, ker jamči zanje razun zastavljenih posestev tudi dežela Kranjska. Ker se izplačujejo obresti polletno, se obrestuje denar po 4 K 55 vin. od vsakih 100 K. Opozorjamo na današnji inserat. Vsa pojasnila daje »Kranjska deželna banka v Ljubljani« v svojih prostorih v deželnem dvorcu.

Književnost.

Petra Bohinjca izbrani spisi I. zvezek: Drobline. — Cena broširani knjigi eno krono. — Kranj 1913. — Založilo, natisnilo in izdalo »Tiskovno društvo« v Kranju. — Dobrih spisov za mladino ni nikoli dovolj. Naši paglavci vedno stikajo za berilom, in kdor ima z njimi posla, pride čisto v zadrego, ker nima na izbiri raznih res mladinskih knjig. — Zato je pisatelj Peter Bohinjec pogodel, da je začel z izdajanjem svojih spisov, in sicer najprej mladinskih. — Na prodaj je prvi zvezek, ki obsega šest povesti za mladino. Štiri so iz prvih let, ko je nastopil pisatelj v »Vrtcu« za mladino, dve sta novi iz zadnjega časa. — Poznavatelj otroškega srca in življenja se kaže pisatelj v teh povestih, zato bo mladina rada prebrala Drobline, ako ji jih bodo mladinske knjižnice dali v roke. — Knjižico priporočamo. Dobi se v »Katol. Bukvarni«.

OGRSKO - HRVAŠKI DRŽAVNI ZBOR

Izjava grofa Pejasceviča.

V včerajšnji seji ogrsko-hrvaškega državnega zbora je prečital grof Pejascevič izjavo, ki obsega želje hrvaških državnih poslancev. »Zelo obžalujem«, izjavi govornik, ker se ni niti ena želja izpolnila, dasi se je to opetovano slovesno obetalo. Glavni vzrok je, ker je nastalo v naši samoupravi brez-pogodbno stanje. Nedavno je še ministrski predsednik izjavil, da se o teh vprašanjih kakor tudi o železniški pragmatiki še s hrvaško vlado pogajajo. Odklanjamo za to vsako odgovornost. Le glede na težavne zunanje zadeve in ker zaupamo odločni in slovesni izjavi ministrskega predsednika, glasujemo za proračun s pridržkom, da če se ne reši železniška pragmatika, smo prisiljeni, da izvajamo posledice. Pričakuje, da hrvaških govorov v zbornici ne bodo ovirali. Zbornica je nato v splošnem odobrila proračun.

Z juga.

Srbske jubilejne znamke

se izdajo z dnem, ko bo v osvobojenih krajih proglašena ustava. Znamke bodo nosile slike važnejših srbskih vladarjev in večjih mest novih krajev. V prometu bodo leto dni. Načrt bo napravil znani srbski slikar Marko Murat.

Srbski pisatelj na bojnem polju.

Med srbskimi četami pred Odri-nom se nahaia tudi pisatelj Nikac iz

Belgrada. Služil je kot navaden vojak, vsled njegove izredne hrabrosti je pa sedaj povišan za podnadrednika in predlagan za odlikovanje. V boju je hraber in neustrašen, ob počitku pa zbira krog sebe vojsake in jim ob spremeljevanju na gosli poje junaške narodne pesmi.

IZPRED SODIŠČA.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA V NOVEM MESTU.

Ženska ubila žensko.

Dne 2. t. m. sta se vršili porotni razpravi, in sicer proti:

1. Tereziji Božič, posestnici iz Starega grada pri St. Jerneju, radi uboja njene previtkarice Uršule Žibert. — Božič je dne 19. septembra t. l. 65 let staro Uršulo Žibert toliko časa z glavo tolkla ob pragu, da je vsled znatnih poškodb Žibert umrla. Predno so se porotniki podali v posvetovalnico, se je Božič vrgla na tla pred porotnike ter jih prosila, da jo nikar ne obsodijo za hudodelstvo uboja. Porotniki so vprašanje glede hudodelstva težke telesne poškodbe potrdili, ono glede hudodelstva uboja pa zanimali. Porotno sodišče je Božič obsodilo na štiri mesece ječe. Po izrečenju sodbi se je Božič zopet vrgla na kolena pred porotnike ter jim precej glasno zaklicala: »Hvala lepa, gospodje porotniki!«

Zopet — brat ubil brata.

2. Alojzij Bon, rodom Italijan — iz Pulfere — star kakih 21 let, stoji pred porotniki radi uboja lastnega brata Gabrijela Bona. — Brata Bona sta bila za čevljarstva pomočnika pri čevljarstvu mojstru Scalzeri v Prelogah, torej v vasi ob novi belokranjski železniški progi. Vedno sta se sovražila, kajti Gabrijel Bon je bil skrajno slab individuum. Dne 1. novembra t. l. so zvečer v delavnici kvartali. Kmalu je Alojz Bon zapustil delavnico ter se podal na prosto, brat Gabrijel pa za njim. Alojz je takoj začel Gabrijela sumiti, da ga hoče napasti ter je bil v strahu in nevarnosti pred bratovim napadom. Sunil ga je trikrat s čevljarjskim krivcem v prsi, to pa tako močno, da je Gabrijel Bon vsled tega umrl. — Porotniki so vprašanje glede prekoračenja meje silobrana potrdili, porotno sodišče je pa Alojzija Bona obsodilo na sedem mesecev zapora.

Telefonska in hrzjavna poročila.

BOJ ZA ODRIN.

London, 3. decembra. »Daily Telegraph« poroča 2. t. m. iz Odrina, da se bombardiranje mesta z vso močjo nadaljuje.

KRALJ FERDINAND ODPOTOVAL V ČATALDŽO.

Sofija, 3. decembra. (Oficijelno.) Kralj Ferdinand se je podal s finančnim ministrom Todorovom v Čataldžo.

GRKI BOMBARDIRAJO VALONO.

Valona, 3. decembra. Včeraj je priplula pred lukso grška torpedovka, ki je začela bombardirati hišo, v kateri se začelja podmorski kabel. Bombardement je bil brezuspešen in se je torpedovka oddaljila.

OPTIMIZEM V CARIGRADU.

Carigrad, 3. decembra. Tu pričakujejo kljub vsemu, da se pogodba za premirje kmalu podpiše in se začne mirovna pogajanja na nevtralnih tleh.

KONFLIKT MED BOLGARIJO IN GRČIJO ZELO OSTER. — TURKI SE PRIPRAVLJAJO.

Carigrad, 3. decembra. Sultan je poslal caru Ferdinandu hrzjavko, v kateri poudarja, da je miroljuben, da se pa Odrinu, ki je svetišče Turčije, ne more odpovedati. — Glede bolgarsko-grškega konflikta se tu trdi, da se je že tako poostiril, da skušajo bolgarski pooblašenci Grčijo s separatno pogodbo s Turčijo prehiteti. Turčija na to dozdaj še ni pristala in je rezervirana, pač pa se oborožuje na kopnem in na morju dalje.

Atene, 3. decembra. Tu vlada glede premirja jako pesimistično razpoloženje. Poudarja se, da Grčija v tako premirje, kakor ga Turčija hoče skleniti, ne more pod nobenim pogojem privoliti.

Sofija, 3. decembra. Merodajni krogi so vsled težav, ki jih dela Grčija, precej vznejevoljeni. Prižnava se, da je razmerje med Bolgarijo in Grčijo zelo napeto.

GRKI DELAJO TEŽAVE.

Pariz, 3. decembra. »Temps« poroča iz Aten, da se Grki zlasti zaradi premirja upirajo, ker Bolgari in Srbi nočejo Grkom priznati Soluna.

Solun, 3. decembra. Grška vlada je objavila komunike, v katerem pravi, da je neresnična vest, da se je Grčija v pogodbi z Bolgarijo Solunu odpovedala.

Sofija, 3. decembra. Od oficijozne strani se izjavlja, da komunike grške vlade glede Soluna nikakor ne odgovarja dejstvom.

Atene, 3. decembra. Vse časopise zahteva, da se vojska nadaljuje, dokler se ne uniči popolnoma turška suvereniteta v Evropi. Ne sme se dopustiti miru, ki bi zmanjšal uspehe zveznih armad.

Sofija, 3. decembra. »Mir« poroča: Potem ko je grški pooblaščenec dobil od svoje vlade tozadevne instrukcije, za katere je bil zaprosil, so se pooblašenci za premirje zopet zbrali (včeraj) in se sodi, da bo ta sestanek odločilen.

TURŠKI ODPOR V JANINI.

Atene, 3. decembra. Turki so utrjevali na gričih pri Pesti pred Janino. Esad paša, ki je bil baže pripravljen mesto predati, se je zdaj odločil za skrajni odpor.

NEMIRI V DEDEAGAČU.

Solun, 3. decembra. Od tu je odplula križarka »Brux« v Dedeagač.

DEMENTI.

Cetinje, 3. decembra. Vest, da je bil prestolonaslednik Danilo pred Skadrom ranjen, je napačna. Princ je obolel na influenci.

ALBANCI.

Rim, 3. decembra. Predsednik italijanske albanke odbora v Italiji je poslal grofu Berchtoldu zahvalno izjavo.

KOLIKO ODŠKODNINE ZAHTEVA BALKANSKA ZVEZA OD TURČIJE.

Sofija, 3. decembra. Bolgarski finančni minister Todorov, ki se je podal v Čataldžo, bo zahteval od Turčije za balkansko zvezo vojno odškodnino 1200 milijonov.

SODBA O POLOŽAJU V BALKANSKI ZVEZI.

Dunaj, 3. decembra. Dejstvo, da je sam car Ferdinand odpotoval v Čataldžo, se smatra za dokaz, da se nastale med Bulgarijo na eni in Grčijo na drugi strani resne difference. Bulgarija, ki je bila pripravljena Tracijo, zlasti Odrin, pustiti Turčiji, bi se bila rada odškodovala s Solunom, čemur se Grčija seveda upira. Grčija in tudi Srbija sta pa tudi želeli, da bi bila Turčija odstopila njima Albanijo, da bi bile imele te države pri eventualni konferenci v rokah važno karto, dočim je Bulgarija najbržeje pripravljena priznati avtonomijo Albanije.

SESTANEK BALKANSKIH VLADARJEV?

Pariz, 3. decembra. »Echo de Paris« poroča, da se bodo balkanske države zdaj med seboj pogajale glede definitivne razdelitve zasedenega ozemlja in da se govori, da se v to svrhu štirje balkanski vladarji sestanejo.

ITALIJA GLEDE DRAČA.

Rim, 3. decembra. »Tribuna« poroča, da zasedenje laških šol po Srbih v Draču ni velikega pomena, toda je prekršitev uljudnosti. Italija smatra okupacijo Drača za provizorično strategično odredbo, ki ne sme prejudicirati definitivni rešitvi balkanskega vprašanja.

DEBATA O ZUUNANJEM POLOŽAJU V NEMŠKI ZBORNICI.

Berolin, 3. decembra. Po državnem kanclerju (Glej 1. stran.) je govoril socialni demokrat

Ledebour,

ki izvaja, da je nezaslišano, da hoče Nemčija odločitev o svoji usodi predati popolnoma v roke Avstriji. Mi bi morali potemtakem eventualno braniti interese, kateri niso naši. Dali smo Avstriji takorekoč nekako blanco-prokuro, da nadaljuje politiko, kakor se nje zdi v njenem interesu potrebna. (Ugovori na desnici.) Nemški narod zahteva od vlade, da ne provocira vojne nevarnosti.

Spahn

od centra pravi, da če se Nemčija postavi v slučaju napada na stran Avstrije, bo to tudi za Nemčijo defenzivna vojska, katere tudi socialisti ne zavračajo. Avstrija na Balkanu ne zasleduje imperialistične politike, albansko vprašanje je le v njenem življenjskem interesu. V slučaju napada na Avstrijo moramo glasom zavezne pogodbe, katero je sklenil Bismarck, intervenirati. Sicer pa je nemška vlada vse storila, da se mir ohrani.

Grof Kanitz

od konservativne stranke pravi, da kancler ni nič novega povedal in da dolgi govori situacije sploh ne izboljšujejo. Mi želimo, da se svetovna konflagracija prepreči. Dejstvo, da Avstrija in Italija odrekata Srbiji pravico do jadranskega pristanišča, je položaj bolj zjasnilo kakor pa zapletlo. Soc. demokratski govornik je kanclerja grajal, ker nam ni natančno razjasnil, kakšne obveznosti imamo v slučaju konflikta in če se mislimo brezpogojno na Avstrijo obesiti. Naše prijateljstvo do Avstrije ni slepo. Je vprašanje, ako so se

dejanske razmere med Avstrijo in Nemčijo vedno tako razvijale, kakor bi bilo želeli. Vendar gre tu za življenjske interese. Zato smo prepričani, da je Nemčija za vsak slučaj dobro pripravljena. Nemčija je pripravljena do vsakršne žrtve, da se mir vzdrži, ki bo časten za nas in bo odgovarjal stališču naših zaveznikov.

Bassermann

od nacionalno-liberalne stranke se kanclerju zahvaljuje. Pravi, da Nemčija likvidacije azijske Turčije ne more dopustiti. Veselimo se, da se vrše pogajanja z balkanskimi državami in z vesilami. Soglašamo pa tudi s tem, da hoče Nemčija Avstrijo zvesto podpirati. Kaj je življenjski interes Avstrije, to ima Avstrija določiti. Če bi mi Avstrijo zdaj pustili na cedilu, bi ali prišlo do vojske Avstrije s Srbijo in bogve še do česa in naše prizadevanje ohraniti mir, bi bilo zastoj ali pa bi nas Avstrija zapustila, kar bi bilo zopet za nas slabo. Mi upamo, da se mir ohrani, toda položaj hrani v sebi toliko konfliktnih možnosti, da moramo biti na vse pripravljeni.

Schulz

od državne strani govori v podobnem zmislu.

KOMENTARJI O KANCLERJEVEM GOVORU.

Dunaj, 3. decembra. »Zeit« sodi, da je govor nemškega kanclerja mnogo pripomogel k ohranitvi miru in obenem k utrditvi trozveznega razmerja.

AVSTRIJA IN RUSIJA.

Berlin, 3. decembra. »Berliner Tageblatt« poroča, da je državni tajnik Jesenski v Budimpešti njegovemu dopisniku izjavil, da se je položaj precej izboljšal. Baže se danes sestane minister grof Berchtold in ruski poslanik na Dunaju, kar da bo lahko storilo konec vsaki komplikaciji.

Dunaj, 3. decembra. »N. W. Journal« poroča, da bo cesar sprejel v avdienci ruskega poslanika Giersa.

Dunaj, 3. decembra. Rusija se ljub svojemu korektnemu diplomatskemu vedenju oborožuje baže dalje. »Reichspost« poroča, da je rusko vojaštvo koncentrirano med Kovno—Grodo—Presklitevski—Rovno—Dubno. Rusija je zadnji čas čete le za videz nekoliko nazaj pomaknila. Na črti Kamenice Podolski je baže koncentriranih pol milijona vojakov. Poljske čete so odpravili vse na Kavkaz. Za generalisima za vsak slučaj je določen sedanji vojni minister Suhomlinov. V Galiciji so zapeli nad 100 ruskih špijonov.

FRANCOSKO-ANGLEŠKE PRIPRAVE.

Dunaj, 3. decembra. »N. W. Tagblatt« poroča, da so v Belgiji in Holandiji prišli na sled tajnim potovanjem francoskih in angleških častnikov, da so se slednji posebej zanimali za utrdbe pri Zeebruggu, ki se smatra za eventualno izkrcovalno točko angleškega ekspedicijskega zbora.

NAGOVOR SAŠKEGA KRALJA NA ČETE.

Draždani, 3. decembra. Včeraj je saški kralj pri zapriganju rekrutov slednje sledeče nagovoril: »Sledite zgledu vaših prednikov in potem se bo stara slava armade zopet zasvetila. V takih časih kot je sedanjica se moramo zlasti okleniti cesarja in cesarstva.« — Ta nagovor je tembolj značilen, ker je kralj sicer jako redkobeseden.

EVROPSKA KONFERENCA.

Frankobrod, 3. decembra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Carigrada, da je ruska vlada misel glede evropske konference prijaznejše sprejela, nego ruska javnost. Sasonov se je baže o konferenci pogajal s sir Greyem.

RUSKA JAVNOST.

Moskva, 3. decembra. Včeraj se je tu vršila velika slovanofilska manifestacija. Sklenila se je resolucija, ki se izraža proti evropski konferenci.

OBISK RUMUNSKEGA PRESTOLONASLEDNIKA V BEROLINU.

Berolin, 3. decembra. Cesar Viljem bo sprejel rumunskega prestolonaslednika, ki se vrača od pogreba flanderške grofice iz Bruslja preko Berolina. Prestolonaslednik ostane v Berolinu dva dni.

IZJAVA HARTWIGA.

Belgrad, 3. decembra. Ruski poslanik Hartwig je izjavil, da se mora pri toževati proti temu, da se mu pripisujejo intervju, katerih ni nikoli imel. Vedenje Rusije je bilo vsesokoli lojalno. Rusija ne igra dvojne vloge. Rusija je Srbiji svetovala vedno zmernost in ji priporočala sporazum z vesilami kar se tiče avtonomije Albanije, ji Srbija ne nasprotuje. Srbija pa ima tam življenjske gospodarske interese in potrebuje jadranskega pristanišča. Glede tega se lahko pogajajo vesile po sklenjenem miru s Turčijo. To vprašanje se ne da rešiti samo z eno vesilom, ampak z vsemi.

ZNAČILEN OBISK.

London, 3. decembra. Semkaj je dospel princ Henrik pruski. Dasi se poudarja, da je ta obisk zgolj zasebne narave, ni izključeno, da ima tudi političen pomen.

IZPREMEMBE V CARIGRADU.

Carigrad, 3. decembra. Govori se, da bo vojni minister Fevzi-paša odstopil in ga bo nadomestil Fuad-paša. Baže odstopi po končani vojski tudi veliki vezir Kiamil-paša.

BORZA ZOPET SLABA.

Dunaj, 3. decembra. Borza je danes precej slabo poslovala. Praške železn. akcije so padle za 20 K, »Berg- und Hütten« za 10 K. Tudi opoldanska borza je bila slaba.

KOZISTORIJI.

Rim, 3. decembra. Papež je v včerajšnjem konzistoriju podelil nadškofom dunajskemu, olomuškemu, sevilskemu, valla-dolidskemu in madridskemu nunciju kardinalski klobuk. Na mesto rajnega nadškofa kardinala Samassa je papež na posebno željo cesarja Franca Jožefa imenoval nadškofa Horniga.

PRITISK VLADE NA ZBORNICNE STRANKE.

Dunaj, 3. decembra. V današnji konferenci načelnikov je grof Stürgkh v imenu vlade izjavil, da vlada jako nujno želi, da se vojaške predloge rešijo do 9. t. m., da jih more gosposka zbornica že v svoji prihodnji seji rešiti. V imenu nemške nacionalne zveze je načelnik Gros protestiral, da vlada zbornici predpisuje prisilne termine. Parlament je avtonomno zastopstvo, ki si ne more dati predpisovati vsebine in oblike zakonov, marveč samo o njih sklepa, kakor se mu zdi prav. Podobno se je izjavil dr. Kramar. Končno se je pa le sprejel predlog načelnika poljskega kluba dr. Leo, da zbornica jutri in pojutrišnjem ne bo postavljala, da bo odsek imel priliko se o zboravi posvetovati. Prihodnja seja bo v petek. — V današnji seji zbornice se je končalo prvo branje budžetnega provizorija. — V justičnem odseku je vlada razdelila motivno poročilo k zakonu o splošni vojni obveznosti vsega prebivalstva do 50. leta za slučaj mobilizacije. — Imunitetni odsek je sklenil izročitev posl. Schuhmeierja in Forstnerja. Schuhmeier je tožen, da je župana Neumayerja imenoval »madež Dunaja«. — Predloge o vojnih obveznostih vzbujajo jako velike juridične pomisleke. Vendar bodo bržkone z neznatnimi izpremembami sprejete, ker vlada sicer grozi z odgoditvijo.

PATRIOTIČNA MANIFESTACIJA NEMŠKIH BURŠEV V PRAGI.

Praga, 3. decembra. Nemškonacionalni dijaki so hoteli to noč korakati proti Radeckijevemu spomeniku in tam prirediti manifestacijo, toda policija je to preprečila. Nemški burši, katerih je bilo okoli 500, so nato odkriti odkorakali, pojoč cesarsko himno, »Die Wacht am Rhein« in princ Evgenovo pesem, v kazino, kjer so priredili patriotičen shod, ki je trajal do 3. zjutraj.

OGRSKI PARLAMENT.

Budimpešta, 3. decembra. Danes so se pred parlamentom, ki je bil slejko prej zastražen, ponovili običajni prizori. Opozicijski poslanci so klicali: »Ali je nori Tisza še živ?« »Svinjarija!« »Sramota!« itd. V zbornici sami se je nadaljevala budžetna debata.

PISMONOŠA ARETIRALI.

Trst, 3. decembra. Tu so aretirali 38 let starega pismonošo Andreja Barcona, doma iz Prvačine, ki je jemal pisma svojim tovarišem, jih odpiral in razmetaval po tleh.

Ljubljanske novice.

Ij Ob radosti otrok, ki se bo razvila ob veličastnih skupinah in sijajnem Miklavževem spremstvu v veliki dvorani »Uniona«, se bodo pomladili tudi starejši ljudje. Pridite torej v četrtek ob sedmi uri zvečer gledat vesele prizore vsi, ki vam je ljuba mladina. Ves nastop je zasnovan globoko resno in bo s svojo naravnostjo globoko vplival. Odhoro »Ljubljane« se ni strašil stroškov, da tudi letos pokaže nekaj izrednega. Vstopnina pri mizah v dvorani za odrasle 1 K, za otroke 40 vin., na galeriji za odrasle 40 vin., za otroke 20 vin. Za rezervirane mize bodo reditelji na razpolago v četrtek dopoldne od 10. do 12. ure.

Ij Šentjakobsko prosvetno društvo priredi Miklavžev večer v četrtek ob 7. uri v društvenih prostorih. Kdor želi posebne darove poslati, naj jih pošlje v sredo ali pa v četrtek zvečer vsaj do 6. ure. Vstopnina za osebo 30 vinarjev, otroci pod desetim letom so vstopnine prosti. K obilni udeležbi vabimo. — V nedeljo ob 6. uri je predavanje; gospod stolni kanonik Sušnik nadaljuje svoje zanimivo predavanje.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo v Ljubljani priredi v četrtek, 5. decembra, ob 7. uri zvečer v dvorani Rokodelskega

doma »Miklavžev večer«. Spored: Nagovor otrokom: preč. g. župnik Petrič Janko. Nastop Miklavža s spremstvom. Razdelitev daril. — Sodeluje društveni ženski zbor. — Vstopnina za odrasle 60 vin., za otroke 20 vin. Starši, pripeljite svoje malčke! — Darila sprejema gosp. Lina Strah, Sv. Petra cesta, in sicer do četrtega popoldne.

Ij **Predavanje v Rokodelskem domu.** Na povabilo Društva rokodelskih mojstrov je imel v nedeljo v Rokodelskem domu ravnatelj »Zavoda za pospeševanje obrti«, g. inženir Vladimir Remec, za obrtne kroge prevažno predavanje o **mojstrskih preizkušnjah**, katerega se je udeležilo lepo število obrtnikov, mojstrov in pomočnikov. G. predavatelj je v preglednem in jasnem predavanju razložil, kaj so mojstrske preizkušnje in opozoril na dalekosežne posledice, ki jih bodo imele za obrtni stan; mojstri n. pr., ki ne bodo imeli te preizkušnje, ne bodo smeli imeti vajencev. Za obrtnike na Kranjskem se bodo vršile mojstrske preizkušnje v »Zavodu za pospeševanje obrti« in v državni obrtni šoli v Ljubljani. V »Zavodu za pospeševanje obrti« bodo preizkušnje za približno 40 raznovrstnih obrti, za krojače, čevljarje itd., v državni obrtni šoli pa se bodo vršile preizkušnje za ključavničarje, kovače, mizarje in kiparje. V svrhu, da se bodo pomočniki mogli pripraviti za preizkušnjo, prireja »Zavod za pospeševanje obrti« razne poučne tečaje (l. 1912 je priredil 12 tečajev, katerih se je udeležilo nad 120 mojstrov in čez 200 pomočnikov) in bo izdal prav kmalu ročno knjižico o pripravi na mojstrsko preizkušnjo. — Načelnik Društva mojstrov, gosp. Franc Pust, se je zahvalil predavatelju za izredno poučno predavanje, predsednik katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, č. g. Alojzij Stroj, pa je priporočal mnogoštevilnim navzočim mojstrom, naj pošiljajo svoje vajence k predavanjem in k poduku v Rokodelski dom, kjer bodo dobili dobro podlago za nadaljno izobrazbo in bodo svoj čas lahko napravili pomočniško in pozneje mojstrsko preizkušnjo.

Ij **Deficit ljubljanske mestne občine** za leto 1913 je proračunjen na 225.868 K. Za leto 1912 je bilo proračunjenega deficita 37.866 K.

Ij **Davek na žganje** namerava uvesti ljubljanska mestna občina. Davek bi občini prinašal okoli 40.000 K na leto. Pri tej priliki je treba tudi urediti razmere v nekaterih ljubljanskih žganjarnah. Kdor ima kake pritožbe ali nasvete, naj jih izroči občinskemu svetniku S. L. S.

Ij **Kanalsko pristojbino** namerava uvesti ljubljanski občinski svet, in sicer 10 h od vsakega kvadratnega metra od zazidane plošče pomnožene z nadstropji. Izvzete so hiše, kjer ni kanalizacije. Občini bi ti prispevki prinesli na leto okoli 71.000 K.

Ij **V pokoj gre** magistratni svetnik g. Šešek. Dobi letne pokojnine 7160 K in naslov magistratni ravnatelj.

Ij **Novi šentpeterski most** mora biti gotov do konca julija prihodnjega leta. Širok bo 14 m in 3 m daljši kot dosedanj.

Ij **Odlikovanje.** Računskemu svetniku v računskem oddelku deželne vlade g. Jerneju Kilariju je podeljen naslov in značaj višjega računskega svetnika.

Ij **»Teran je dobra kapljica.«** Pred ljubljanskim okrajnim sodiščem je bil te dni obsojen predsednik soc. dem. konsumnega društva za Ljubljano in okolico gospod sodrug Ivan Svetlin, železniški sprevodnik v pokoju na pet K oziroma 12 ur zapora. Obdolžen je bil, da je zmešal belo in črno vino ter ga ukazal prodajati za teran. Glede spirita je državno pravdnštvo kazensko postopanje ustavilo, ker se ni nihče pritožil, da bi imel kako škodo in ker ni bilo na spiritu etiket z napisom o spiritovih stopinjah. Svetlin je dobil zato nizko kazen, ker se ni nihče »zmešanega terana« kupil, kajti bil je v resnici neuzhuden. Vse to je povzročilo, da je g. sodrug Anton Kristan za nekaj časa demisioniral kot direktor konsumnega društva.

Ij **Iz gledališke pisarne.** Danes, v terek (za abonente par) se uprizori komedija »Braskervilski pes« z g. Bohuslavom v vlogi svetovnoslavnega detektiva Sherlocka Holmesa. — Jutri se

izven vsakega abonementa kot druga dijaška - kronska predstava uprizori Calderonova klasična drama. »Sodnik Zalamejski« z g. Verovškom v v naslovni vlogi. Začetek ob 6. zvečer, konec po 8. uri. — V četrtek zaradi Miklavževega večera ne bo predstave.

Ij **Umrli so** v Ljubljani: Jurij Staudacher, bivši urar, 89 let. — Antonija Hribar, metteurjeva soproga, 46 let. — Anton Skubic, delavec, 55 let. — Ivana Černe, občinska uboga, 24 let. — Ivan Šimenc, čevljar, 49 let. — Ivan Urh, zidarjev sin, 18 mesecev. — Marija Ambrožič, mestna uboga, 55 let. — Josip Jurčec, pekovski pomočnik, 18 let. — Fran Teran, sin mitniškega paznika, 1 leto. — Terezija Južina, delavčeva vdova, 78 let. — Marija Zore, krojačeva žena, 33 let. — Marko Domjanovič, krošnjar, 48 let.

Ij **Ljubljansko prostovoljno gasilno in r. ševalno društvo** priredi na Stefanov dan, to je dne 26. decembra t. l. običajno božičnico na korist bolnišni blagajni tega društva. Da bo uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav toplo priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

Ij **Tujski promet v Ljubljani.** Meseca novembra je prišlo v Ljubljano 6177 tujcev, tedaj 726 manj kakor meseca oktobra in 568 več nego v istem mesecu lanskega leta. Nastanilo pa se je v hotelih: Union 1488, Slon 1312, Lloyd 581, Cesar Avstrijski 305, Malič 217, Ilirija 207, Štrukelj 170, Južni kolodvor 163, Tratnik 148 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1586 tujcev.

Ij **Zaradi prepovedanega povratka v mesto** je bil ponoči aretovan na Dolenjskem kolodvoru leta 1869. v šmartnem rojeni Franc Anžic. Anžica, ki je tujemu imetju zelo nevaren, so izročili sodišču.

Ali more Vaš otroček hoditi?

Ali ste že dali kedaj Vašemu otročičku, ki še zmiraj ne more tekati, zavžiti Scottovo emulzijo? Scottova emulzija bode malčka okrepčala in njegovim kostem dala manjkajočo moč, tako da se bo kmalu postavil na noge in po kratkem času začel tudi tekati.

SCOTTOVA EMULZIJA

ma v takih slučajih zato tak uspeh, ker je nenavadno bogata redilnih snovi in prav posebno pa, ker vsebuje za tvorbo kosti potrebne mineralne soli. Ribje olje se ne more v nobeni boljši obliki podati, kot v Scottovi emulziji, ki je tako lahko prebavljiva in okusna, da jo tudi najmanjši lahko uživa in prenese.

Ampak mora biti pristna Scottova emulzija.

Cena originalnih steklenic je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znamkah na SCOTT & BOWNE G. m. b. H., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnarja za poskušnjo.

Novo došla tamburaška damska kapela „GORA“

koncertuje v

kavarni „Central“

od danes naprej vsak dan od 9. ure zvečer. — Vstopnina prosta. — Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojen obisk vljudno prosi
3769 Štefan Miholič, kavarnar.

Mlekar

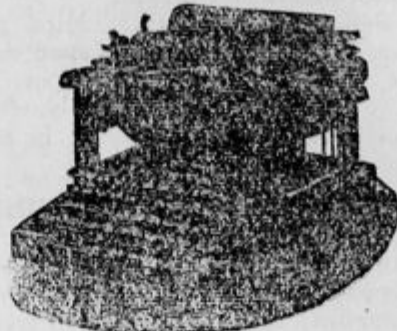
ki se razume na dobro pasteliziranje se takoj sprejme. — Več pove Ivan Vidmar, Grlni voh pri Jdrji. 3770

Zitno kavo, najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečici za K 4.— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za vsako gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na trdko Jos. Vesely, Praga VII. 586 Češko. 3016

: Naročite „Slovenca“ :

Zaslopsivo in zaloga pisalnih strojev

Zahtevajte cenik

zastonj in franko.

I. C. Smith & Bros
UNDERWOOD

„CORONA“ cena K 375 (na obroke).
OGLJENI PAPIR (od K 10 naprej).
BARVNI TRAKOVI za vse sisteme.

PISARNISKE OPRAVE
(amerikanski pulti itd.).

VSE PISARNISKE POTREBSČINE.

THE REX Co. Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Telefon št. 38.

3354

Konfekcijska trgovina

in 970 50

zavod za izdelovanje oblek
po meri

A. Kunc, Ljubljana

Dvorski trg Zidovska ulica

priporoča svoje izborne izdelke

vsakovrstnih jesenskih
in zimskih oblačil.

Strogo solidna postrežba.

Najnižje, stalne cene.

— Ilustrovani ceniki na razpolago! —

Premog

izborni češki, ki prekaša vse druge vrste premoga tu, v velikih, srednjih ali manjših kosih, se po izvanredno nizkih cenah takoj odpošlje vsaka množina vagonov. Prodajna pisarna češkega premoga in briketov: J. Paulin, Ljubljana, Nova ulica 3. 3737

Razglas.

V Sp. Šiški št. 232 se prodaja dne 4. decembra ob 9. uri na javni dražbi raznovrstno

ključavničarsko orodje

3765 2-1

Fran Kmetič.

500 K

Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin Riazillo. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2516

Kemény (Kaschau) I.

Postni predal 12/160, Ogrsko.

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravo in čvrsto, je odgojila moja žena po mojem navodilu s Sladnim čajem. To naznanjam jaz Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker posnemajo moj vzgled, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Prehrana s sladnim čajem, znamka Sladin, stane polovico manj kakor pri vsakem drugem hranilu.

Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50% prihranka na denarju, najboljši zajutek dosežejo, dobe tudi odrasli, ki pijo namesto neredne, razburilive kave, čaja, sladni čaj znamka „Sladin“. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in pri trgovcih Sladni čaj znamka „Sladin“, izdelan po dr. pl. Trnkoczy-ju se ne sme zamenjati s sladno kavo. Tovarniška zaloga pri lekarnarju pl. Trnkoczy v Ljubljani Kranjsko. Po pošti takoj najmanj 5 zavitkov 4 K. franko, poštni zavoj s 5 kg vsebine, 15 zavitkov, K 10.— franko. Na Dunaju v lekarnah: Trnkoczy V. Schönbrunnerstr. 109; III. Radeckypplatz 4; VIII. Josefstadtterstr. 25; v Gradcu, Sackstrasse 4. 3266

Ob periferiji mesta se odda za februar moderno 3760

stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritliklami. — Naslov v upravnistvu pod šte. 3760.

Pozor trgovci!

Od sobote, dne 9. novembra, dalje se prodaja galanterijsko blago in pletenine iz konkurzne mase Ludovika Dollenza v Prešernovi ulici pod tovarniško ceno. 3529

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmešni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zdrav. škofije

Lepa in koristna Miklavževa darila

in po že znano najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Špeciialna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, Ia. kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, dekilice itd., ter velika izbira najmodernejše kožuhovine. 3532

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.